භික්ෂූන් වහන්සේ ක්‍රිස්තියානි අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම

අප කැමති වුවත් අකැමති වුවත් භික්ෂූන් වහන්සේ අද සමාජයෙහි විකල්කඳුහු නො වෙති. උන්වහන්සේ අද ආගමික කටයුතුවලට සීමා වී සිටිති. පාසලක හෝ විශ්වවිද්‍යාලයක හෝ ඉගැන්වීමෙහි නිරතවන භික්ෂූන් වහන්සේ ආගමික කටයුතුවලින් බැහැර ක්‍රියාවන්හි නො යෙදෙන්නේ දැයි කෙනකුට ප්‍රශ්න කළ හැකි ය. එහෙත් ප්‍රශ්නය වනුයේ එසේ පාසලෙහි හෝ විශ්වවිද්‍යාලයෙහි උගන්වන භික්ෂූන් වහන්සේගේ සංස්කෘතිය කුමක් ද යන්න ය. එනම් උන්වහන්සේ ලබාදෙන්නේ කිනම් සංස්කෘතියක අධ්‍යාපනයක් ද යන්න ය.

පාසලේ හා විශ්වවිද්‍යාලයේ අද ලබාදෙන්නේ බටහිර යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියෙහි අධ්‍යාපනයකි. පාසලේ මෙන් ම විශ්වවිද්‍යාලයේ ද ඉගැන්වෙන්නේ ඒ සංස්කෘතියෙහි නිර්මාණය වූ දැනුම ය. ඒ දැනුමට වෙනත් සංස්කෘතීන්ගෙන් බටහිර යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියට අවශෝෂණය කරගත් දැනුම ද අයත් වෙයි. අවශෝෂණය ද නිර්මාණයක් බව පැහැදිලි විය යුතු ය. පාසලේ ඉගැන්වෙන්නේ කුමක් දැයි තීරණය කෙරෙන්නේ මෙරට අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් ඇති අනේකවිධ ආයතන විසින් නො වේ. ඒ ආයතනවල නිලධාරීහු හා අනෙක් අය එක්කෝ සෘජුව ම බටහිර පුහුණු කරනු ලැබුවෝ වෙති. එසේත් නැත්නම් වක්‍රව පුහුණු කරනු ලැබුවෝ වෙති. එසේ පුහුණු කරනු ලැබූ නිලධාරීන් හා අනෙක් අය විසින් නිර්දේශ කෙරෙන්නේ කිනම් පාඨමාලා ද යන්න සිතාගැනීම අපහසු කාර්යයක් නො වෙයි.

විශ්වවිද්‍යාලවල තත්වය එයට එහා මිස මෙහා නො වේ. විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතැයි කියන ස්වාධීනත්වය මායාවක් පමණකි. විශ්වවිද්‍යාල පාඨමාලා පමණක් නොව නිවාඩුකාල ද තීරණය කෙරෙන්නේ බටහිරට අවශ්‍ය ආකාරයට ය. ඒ ඒ විශ්වවිද්‍යාලයට ඇත්තේ බටහිර නිර්මාණය කරන ලද දැනුමෙන් හා බටහිර විශ්වවිද්‍යාලවල ඉගැන්වෙන දැනුමෙන් කිනම් කොටසක්, ප්‍රමාණයක් තම ආයතනයෙහි උගන්වන්නේ ද යන්න තීරණය කිරීමේ ඊනියා නිදහස පමණකි. විශ්වවිද්‍යාල යනු යුරෝපීය වැඩවසම් යුගයෙහි කතෝලික චින්තනයෙහි උපත ලබා අද වන විට බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයෙහි දැනුම උගන්වන හා නිර්මාණය කරන ආයතන වෙයි. එසේ වුව ද ඉතා මෑතක් වන තුරුම බටහිර විශ්වවිද්‍යාල පවා පවත්වාගෙන ගියේ පැරණි යුරෝපීය වැඩවසම් ආකෘතියෙහි ය.

අධ්‍යාපනය බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයෙහි යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියෙහි වුව ද බටහිර විශ්වවිද්‍යාලවලට බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයට සරිලන ආකෘතියක් තවමත් හරිහැටි නිර්මාණය කරගැනීමට නොහැකි වී ඇත. එහෙත් පසුගිය අවුරුදු පනහක පමණ කාලයෙහි බටහිර විශ්වවිද්‍යාල, විශේෂයෙන් ම ඇමරිකානු විශ්වවිද්‍යාල බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයට අදාළ ආකෘතියක් ගොඩනගාගැනීමට වෑයම් කරනු පෙනෙයි. අද බටහිර විශ්වවිද්‍යාලවල ඇති පාඨමාලා ඒකක (course units), සම්භාර (credit) හා සම්භාර සමර්පණය (credit transfer) බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්ව ආකෘතියක නිර්මාණය කරගත් දෑ වෙයි. දැන් දැන් ශිෂ්‍යයකුට තම ශිෂ්‍ය ජීවිතය විශ්වවිද්‍යාල දෙකක හෝ වැඩිගණනක ගතකර උපාධියක් ලබාගැනීමට හැකිවෙයි. ලංකාවේ ද වැඩිකල් නොගොස් මේ තත්වය උදාවනු ඇත. උපාධි මට්ටමේ අධ්‍යාපනයක් ලබාදෙන ආයතනයක අවුරුදු දෙකක් ගතකර තුන්වැනි අවුරුද්ද පමණක් විශ්වවිද්‍යාලයෙහි ඉගෙන උපාධියක් ලබාගත හැකි ක්‍රමයක් යුරෝපීය වැඩවසම් ක්‍රමයෙහි පතාක යෝධයකු වූ කේම්බ්‍රිජ් විශ්වවිද්‍යාලයෙහි ද අද ක්‍රියාත්මක වෙයි.

බටහිර විශ්වවිද්‍යාල වැඩවසම් යුරෝපයෙහි කතෝලික චින්තයෙහි හා යුරෝපීය කතෝලික සංස්කෘතියෙහි උපත ලැබුයේ අනුකලිත (integrated) අධ්‍යාපනයක් ලබාදෙන ආයතන ලෙස ය. එහෙත් ඒ එකමුතු දැනුම බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයෙහි වෙන්කිරීම සමග නො ගැලපෙයි. බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයට අවශ්‍ය වන්නේ කොටස් වශයෙන් තැනින් තැනින් ලබාහත් දැනුමකි. බටහිර විශ්වවිද්‍යාල සියවස් හතක පමණ ඈවෑමෙන් ඇමරිකානු විශ්වවිද්‍යාලවල නායකත්වයෙන් එවැනි කොටස් වශයෙන් තැනින් තැනින් ලබාගත හැකි දැනුමක් දිය හැකි ආකෘතියක් නිර්මාණය කිරීම දිශාවට දැන් ගමන්කරමින් සිටියි. බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වය ඇරඹී අවුරුදු පන්සියයක් පමණ වන තෙක් ම යුරෝපීය කතෝලික චින්තනයෙහි ආකෘතිය ආරක්ෂාකර ගැනීමට විශ්වවිද්‍යාලවලට හැකිවීමෙන් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ විශ්වවිද්‍යාලවලට බටහිර සමාජයෙහි තිබූ ආධිපත්‍යයයි.

© Prof. Nalin De Silva

එහෙත් විශ්වවිද්‍යාලවලට හා බටහිර යුරෝපයෙහි බිහි වූ වෙනත් එවැනි ආයතනවලට හා සංස්ථාවලට දිගින් දිගට ම යුරෝපීය වැඩවසම් ආකෘතියෙහි පැවතිය හැකි නො වේ. එක් පැත්තකින් බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයෙහි දැනුම නිර්මාණය කරන, එසේ නිර්මාණය වූ දැනුම බෙදා දෙන විශ්වවිද්‍යලවලට පැරණි වැඩවසම් ආකෘතියෙහි ඉතා දිර්ඝ කාලයක් පැවතිය හැකි නො වේ. අනෙක් පැත්තෙන් බටහිර විශ්වවිද්‍යාලවලට යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියෙන් කෙරෙන බලපෑම වෙයි. ඉංගිරිසි රජ පවුල, කතෝලික පල්ලිය ආදියට ද සමාජයෙහි ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයට අදාළව කවදා හෝ වෙනස්වීමට සිදුවන්නේ සමාජයෙහි සංස්කෘතියට ඇති ආධිපත්‍යය කියා පාමිනි. බොහෝ දෙනාට සංස්කෘතියට හා එයට පදනම් වූ චින්තනයට ඇති ආධිපත්‍යය ගැන අවබෝධයක් නැත. ආර්ථිකය හා දේශපාලනය මෙන් ම සංස්කෘතිය ද සමාජය හසුරවන බලවේග වෙයි. ඒ බලවේග වෙන වෙන ම නොව එකම චින්තනයක එකට ක්‍රියාත්මක වීම මෙහි ඇති අනෙක් වැදගත්කම වෙයි.

විශ්වවිද්‍යාල පරිණාමය එසේ සිදුවෙද්දී අපට මෙහි දී අදාළ වන්නේ මෙරට පාසල්වල හා විශ්වවිද්‍යාලවල දෙනු ලබන්නේ බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයෙහි අධ්‍යපනයක් වීම ය. භික්ෂූන් වහන්සේ ඒ ආයතනවල උගන්වන්නේ සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියක නොව බටහිර යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියක ය. පාසලක හෝ විශ්වවිද්‍යාලයක හෝ උගන්වන භික්ෂූන් වහන්සේ වුව ද ආගමික කටයුතුවලට පමණක් සීමා වී ඇතැයි අප කියන්නේ සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියක උන්වහන්සේගේ කාර්යභාරය සැලකිල්ලට ගනිමිනි. සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියෙහි ආගමික කටයුතු කරන භික්ෂූන් වහන්සේ බටහිර යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතියෙහි උගන්වති. අපට අවසානයේ දී අවශ්‍ය වන්නේ භික්ෂූන් වහන්සේ සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියක උගන්වනු දැකීමට ය. එපමණක් නොව ගිහියන් ද සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියක උගන්වනු හා ඉගෙනගනු දැකීමට ය.

මෙහි දී සංස්කෘතිය හා ආගම අතර ඇති සම්බන්ධය ගැන ද සුළුවෙන් වුව ද සඳහන් කළ යුතු ය. බොහෝ දෙනා සිතන්නේ ආගමක් විසින් සංස්කෘතියක් ඇති කෙරෙන බව ය. ඔවුන්ට අනුව ක්‍රිස්තියානි සංස්කෘතිය ක්‍රිස්තියානි ආගම කරණ කොට බිහි වී ඇත. එසේත් නැත්නම් බෞද්ධ සංස්කෘතිය බුදු දහම මුල්කරගෙන ඇති වී තිබේ. එහෙත් ලෝක ඉතිහාසයේ සිදු වී ඇත්තේ ආගමකින් සංස්කෘතියක් බිහිවීම නොව සංස්කෘතියකින් ආගමක් හෝ ආගම් කිහිපයක් හෝ බිහිවීම ය. ආගමක් විසින් සංස්කෘතිය ද යම් ප්‍රමාණයකට වෙනස් කෙරෙන බව සැබෑ ය. එහෙත් ආගමකට මුල පුරන්නේ සංස්කෘතියකි. සංස්කෘතික වෙනස්වීමක් හේතුවෙන් ආගමක් ඇති වෙයි. ඒ ආගම පසුව යම් ප්‍රමාණයකට සංස්කෘතිය වෙනස් කරයි. එහෙත් මූලික කාර්යභාරය කෙරෙන්නේ සංස්කෘතිය මගිනි. ආගම ද සංස්කෘතියෙහි කොටසක් බව අමතක නොකළ යුතු ය.

ලෝකය ආර්ථිකයට හෝ දේශපාලනයට හෝ පමණක් ඌනනය නොකර ආර්ථිකය, දේශපාලනය හා සංස්කෘතිය යන එකිනෙකට බැඳුණු කරුණු තුනක් මත පදනම් වී බලන විට පෙනෙන්නේ ලෝකය ආර්ථිකයට හෝ දේශපාලනයට හෝ පමණක් සීමාවූවක් ලෙස නො වේ. මාක්ස්වාදීහු අවසාන විග්‍රහයේ දී සියල්ල ආර්ථිකයට ඌනනය කරති. ඔවුන්ට අනුව සංස්කෘතිය ද තීරණය වන්නේ ආර්ථිකය හේතුකොටගෙන ය. එහෙත් සංස්කෘතිය විසින් ආර්ථිකය මෙහෙයවන අයුරු ඔවුනට නො පෙනෙයි. සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියක ධනවාදයක් ඇතිවීමට නොහැකි බවත් තවමත් ථෙරවාදී රටවල ධනවාදය සාර්ථක නොවීමට එක් ප්‍රධාන හේතුවක් ඒ රටවල ඇති සංස්කෘතිය බවත් ඇතැම්විට මාක්ස්වාදීන්ට කෙසේ වෙතත් වෙනත් බටහිරයන්ට තේරුම්ගොස් තිබෙනවා විය හැකි ය. බටහිරයන් ථෙරවාදී රටවල සංස්කෘතීන් වෙනස්කිරීමට මෙතරම් උත්සාහයක් දරන්නේ එබැවින් විය හැකි ය.

බටහිර කතෝලික නොවන ක්‍රිස්තියානි ආගම් ඇතිවූයේ මාටින් ලූතර්, කැල්වින් ආදීන්ගේ ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් ය. එහෙත් ඔවුන්ට අවශ්‍ය සංස්කෘතික පසුබිම පහළොස්වැනි සියවසේ දී ම දකුණු හා නැගෙනහිර යුරෝපයේ ඇති වී තිබුණි. පහළොස්වැනි සියවසේ බටහිර කතෝලික චින්තනයේ සිට ග්‍රීක යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි චින්තනයට වෙනස්වූයේ ඒ වන විට කතෝලික නොවන ක්‍රිස්තියානි ආගම් ඇති වී තිබූ නිසා නො වේ. කතෝලික ආගමේ සාමූහිකත්වය වෙනුවට ඒ ආගම්වලට පදනම වූ පෞද්ගලිකත්වය වර්ධනය කිරීම පහළොස්වැනි සියවසේ සිට ක්‍රියාත්මක වූ ව්‍යාපෘතියකි. කතෝලික චින්තනයෙහි වැදගත් තැන හිමිවූයේ සාමූහිකත්වයට හා සංයුක්ත චින්තනයට ය. එහෙත් ග්‍රීක යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි චින්තනයෙහි වැදගත් වනුයේ පෞද්ගලිකත්වය හා වියුක්ත චින්තනය ය. එසේ වූයේ ඇයි ද යන්න දැනට අපට අවශ්‍ය නො වෙයි.

© Prof. Nalin De Silva

බටහිර ප්‍රොතෙස්තන්ත (Protestant) ආගම් රාශියක් ඇත. ඒ ආගම් කතෝලික ආගමට දැක්වූ විරෝධය නිසා ඇතිවිය. ඒ ආගම්වල ඉස්මතුවන්නේ පෞද්ගලිකත්වය හා වියුක්ත චින්තනය ය. එහෙත් වියුක්ත චින්තනය හා පෞද්ගලිකත්වය ඉස්මතුකිරීම ප්‍රොතෙස්තන්ත ආගම්වල ප්‍රතිඵලයක් නො වී ය. ප්‍රොතෙස්තන්ත ආගම් ඇතිවූයේ ම ඒ වන විට බටහිර යුරෝපයේ පෞද්ගලිකත්වය ඉස්මතුවී තිබීම නිසා ය. එපමණක් නො වේ. බටහිර විද්‍යාව හා ධනවාදය යුරෝපයේ ඇතිවීමට හේතුව ද එයට අවශ්‍ය චින්තන රාමුව එවකට බටහිර යුරෝපයේ ඇති වී තිබීම ය. මේ සම්බන්ධයෙන් අපේ අවධානය යොමුවිය යුතු කෘතියක් වනුයේ වෙබර් පඬිවරයා ලියා ඇති ධනවාදය හා ප්‍රොතෙස්තන්ත ආචාර ධර්ම යන්න ය. ඒ මහතා එහි දී ප්‍රකාශකරන්නේ ධනවාදය වර්ධනය වීමට ප්‍රොතෙස්තන්ත ආචාර ධර්ම වැදගත් වූ බව ය.

ධනවාදයට ද වැදගත්වන්නේ පෞද්ගලිකත්වය ඉස්මතුකිරීම ය. ග්‍රීක යුදෙව් ක්‍රිස්තියානි චින්තනයෙහි පෞද්ගලිකත්වය ඉස්මතු වී සාමුහිකත්වය පස්සට තල්ලුවෙයි. සාමුහිකත්වය කතෝලික චින්තනයෙහි ලක්‍ෂණයක් විය. වැඩවසම් යුරෝපයෙහි හා කතෝලික චින්තනයෙහි මිනිසුන් මිනිසුන් අතර සම්බන්ධයෙන් ගොඩ නැගෙන සාමුහිකත්වයට අමතර ව මිනිසුන් හා ඉඩම් අතර ද බැඳීමක් විය. මේ බැඳීම් බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වය විසින් කඩා තමනු ලැබිණි. ඒ හේතුවෙන් ඉඩම් ද නැති වූ ගොවීන්ට ගම අත්හැර නගරයට පැමිණ නගරයේ කම්කරු රැකියා සෙවීම හැරෙන්නට වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විය.

මහාචාර්ය නලින් ද සිල්වා

© Prof. Nalin De Silva